

Uitvoeringsprogramma Recreatie en Toerisme 2026

Burgemeester en wethouders van de gemeente Purmerend,

gelet op vaststelling van de Visie Recreatie en Toerisme 2040,

BESLUITEN:

1. Het uitvoeringsprogramma Recreatie en Toerisme 2026 vast te stellen;
2. De gemeenteraad via bijgevoegde brief te informeren.
3. Dit besluit in werking te laten treden de dag na bekendmaking.

Aldus vastgesteld in de vergadering d.d. 27 januari 2026

Purmerend,

burgemeester en wethouders van Purmerend,

de secretaris,
M.H. van der Weit

de burgemeester,
E. van Selm

Evaluatie 2025 & Uitvoeringsprogramma 2026

Management samenvatting

In december 2024 is de Visie op Recreatie en Toerisme 2040 vastgesteld. Om de doelen uit de visie te behalen is dit Uitvoeringsprogramma Recreatie en Toerisme 2026 opgesteld. In dit uitvoeringsprogramma zijn de actiepunten omschreven waar in 2026 mee wordt gestart, verder uitvoering aan wordt gegeven of wordt afgerond. Daarmee wordt concreet invulling gegeven aan de visie.

- **De inleiding** schetst het tot stand komen van dit uitvoeringsprogramma: van het vaststellen van de Visie op Recreatie en Toerisme 2040 door de gemeenteraad, naar het opstellen van dit eerste uitvoeringsprogramma voor 2026. Daarnaast wordt er toelichting gegeven waarom er nu is gekozen voor een éénjarig uitvoeringsprogramma, maar er hierna wordt ingezet op een meerjarig uitvoeringsprogramma. Als laatste wordt uitgelegd hoe het visiedocument ten behoeve van de uitvoering is vertaald naar 5 thema's en hoe de structuur van het uitvoeringsprogramma is opgezet.
- **Hoofdstuk 1** is een terugblik en korte evaluatie op de acties die zijn gestart of zijn afgerond in 2025. Dit is in overzichtelijke tabellen gepresenteerd en per thema beschreven.
- **Hoofdstuk 2** geeft een overzicht van de 5 thema's met bijbehorende actiepunten voor 2026. Hierbij is per actie aangegeven wat de rol is van de gemeente, wie de overige betrokkenen zijn, wat het concrete resultaat is, wat de tijdsplanning is en wordt er aangegeven of er budget nodig is om het actiepunt te realiseren. De 5 thema's zijn:
 1. Verblijfsaccommodaties
 2. Versterken van agrotourisme
 3. Stimuleren van waterrecreatie
 4. Versterken van cultuur en Werelderfgoed
 5. Door ontwikkelen van de binnenstad van Purmerend.
- **Hoofdstuk 3** gaat over de financiën van het uitvoeringsprogramma. Hier wordt beschreven hoe de financiën tot stand zijn gekomen, en wat de financiële slagkracht voor 2026 is. Daarnaast wordt het belang benadrukt van een meerjarig uitvoeringsprogramma vanaf 2027 voor het borgen van structurele budgetten en het verder brengen van de recreatief-toeristische ontwikkelingen en acties.
- **Hoofdstuk 4** geeft ten slotte een toelichting over de uitvoering van de acties en wie de belangrijkste samenwerkingspartners zijn. Daarnaast wordt ook gekeken naar de middelen die de gemeente tot haar beschikking heeft om de verschillende acties te monitoren, wat belangrijk is voor het meten van de voortgang van de acties.

Inleiding

In 2023 besloot gemeente Purmerend dat er een duidelijk plan moest komen om recreatie en toerisme beter te ontwikkelen. Onze gemeente heeft hier veel mogelijkheden voor. In de Beemster liggen 2 UNESCO Werelderfgoederen. Ook heeft Purmerend een historische binnenstad en een uitstekende

verbinding met de Metropoolregio Amsterdam. Daarom kan en mag Purmerend groeien op het gebied van recreatie en toerisme.

Purmerend groeit. In 2022 fuseerden de gemeenten Beemster en Purmerend naar 1 gemeente. Hierdoor groeiden het inwonersaantal richting de 100.000. Met de voorziene groei en komst van een aantal nieuwe (woon)wijken, gaat de gemeente binnen nu en 2030 de grens van 100.000 inwoners voorbij. Daardoor ontwikkelt Purmerend zich tot een middelgrote stad. Dat biedt prachtige kansen voor onze gemeente en de regio op het gebied van economie en recreatie en toerisme. Amsterdam wil de grote toeristenstroom beperken. Gemeenten rondom Amsterdam willen toeristen juist ontvangen. Dat geldt ook voor Purmerend. Met onze ligging dicht bij Amsterdam en onze rol in de regio Laag Holland, is Purmerend klaar voor een grote stap in recreatie en toerisme.

We willen voorzieningen verbeteren voor inwoners en bezoekers, maar ook voor ondernemers en initiatiefnemers. Recreatie en toerisme zorgen voor extra inkomsten voor ondernemers en meer werkgelegenheid in de gemeente. Ook krijgen inwoners meer mogelijkheden om te ontspannen en eropuit te gaan. Daarmee wordt Purmerend een fijne gemeente om te wonen, te bezoeken en te recreëren.

Om deze ambities waar te maken, stelde de gemeenteraad in december 2024 de Visie Recreatie en Toerisme 2040 vast. Een volgende stap is het opstellen van dit uitvoeringsprogramma. Hierin lichten we toe wat we willen realiseren, op welke manier en met welke (financiële) middelen.

Van eenjarig naar meerjarig uitvoeringsprogramma

Het uitvoeringsprogramma beschrijft welke acties we in 2025 hebben gedaan. Ook staat erin welke acties we in 2026 willen uitvoeren. Dit is nu een uitvoeringsprogramma voor 1 jaar. De afspraak is dat de volgende een meerjarig uitvoeringsprogramma wordt. Het gaat dan om de periode 2027 tot en met 2029 of 2030. Dit zorgt voor een duidelijk beeld van wat we de komende jaren willen bereiken, en kunnen we hiervoor structureel geld reserveren. De gemeente houdt hier ook rekening mee in het opstellen van de begroting.

De gemeente kan bij verschillende acties een andere rol hebben. Soms nemen we het initiatief, in andere gevallen ondersteunen we. Dat kan door te adviseren, financieel te steunen, actief samen te werken, kosten te dragen en onderhoud te beheren. Kort gezegd kan de gemeente de volgende rollen hebben: aanjagen, uitvoeren, faciliteren, adviseren, beheren, verbinden, coördineren of organiseren.

Structuur en opzet

Het uitvoeringsprogramma is gebaseerd op de Visie Recreatie en Toerisme 2040. In deze visie staan 4 thema's en 8 sleutelprojecten. Onder deze thema's en projecten vallen verschillende acties. Voor dit uitvoeringsprogramma is gekozen voor een nieuwe aanpak. De inhoud is niet veranderd, de structuur wel. Dit helpt om kansen beter te benutten en de samenwerking binnen en tussen de thema's en projecten te versterken.

Bij het maken van het uitvoeringsprogramma is het belangrijk goede keuzes te maken. Wat doen we nu? En welke volgen later? Dit hangt af van de beschikbare capaciteit, financiële middelen en ontwikkelingen die direct of indirect invloed hebben op een project binnen recreatie en toerisme. In de nieuwe structuur zijn de oorspronkelijke thema's behouden gebleven. Daarnaast is 1 nieuw thema toegevoegd. De sleutelprojecten die we willen uitvoeren zijn verdeeld over 5 thema's. Zo zorgen we voor samenhang tussen de acties.

Met deze structuur geven we op een duidelijke manier richting aan de visie. Hieronder staan de 5 thema's waarop we in 2026 gericht actie ondernemen:

1. Verblijfsaccommodaties
2. Versterken van agrotourisme
3. Stimuleren van waterrecreatie
4. Versterken van cultuur en Werelderfgoed.
Dit thema heette eerst stimuleren van kunst en cultuur. In het nieuwe thema brengen we cultuur en erfgoed samen. Ook besteden we aandacht aan het uitdragen hiervan. Het Werelderfgoed Droogmakerij de Beemster speelt hierin een centrale rol.
5. Door ontwikkelen van de binnenstad van Purmerend.
Dit is een nieuw thema en vervangt het sleutelproject Binnenstad. Het thema is breder opgezet. We kijken naar kansen voor promotie, het vertellen van de historie en het uitdragen van cultuur, het promoten van streekproducten en de verbinding tussen de binnenstad en het werelderfgoed.

1. Terugblik acties 2025

In 2025 hebben we niet stilgezeten. We kijken terug op acties uit 2025 waaraan we zijn gestart, waaraan we financieel hebben bijgedragen of die zijn afgerond.

Thema 1: Verblijfsaccommodaties

Wat hebben we gedaan?

- We ontwikkelen een ruimtelijk kader voor verblijfsaccommodaties. Dit kader helpt bij het beoordelen van plannen voor toeristisch overnachten:*

Resultaat	Er ligt een concept ruimtelijk toetsingskader voor het beoordelen van nieuwe initiatieven van verblijfsaccommodaties.
Wanneer opgeleverd	Q2 of Q3 van 2026
Effect	Nieuwe initiatieven kunnen op efficiënte en effectieve wijze van breed gedragen en gedegen advies worden voorzien door de gemeente.
- We onderhouden contact met de bestaande verblijfsaccommodaties in de gemeente en informeren hen – samen met Bureau Toerisme Laag Holland – over de toeristische mogelijkheden in de stad en regio:*

Resultaat	Een bijeenkomst met de wethouder toerisme, ondernemers van verblijfsaccommodaties, Bureau Toerisme Laag Holland en beleidsmakers van de gemeente voor een presentatie en een gesprek over de actualiteiten in de recreatief-toeristische sector.
Wanneer opgeleverd	Terugkerend actiepunt, ieder jaar rond de opening van het toeristisch seizoen.
Effect	Een belangrijk contact- en netwerkmoment, de stand van zaken wordt besproken en de gemeente en de ondernemers weten elkaar te vinden en krijgen te horen wat zich afspeelt op recreatief-toeristisch gebied.
- We monitoren het verblijfsbezoek in Purmerend. Dat doen we door mee te werken aan het registratiesysteem van Visitor Data:*

Welk resultaat	Het aansluiten van 2 verblijfsaccommodaties op het portaal van Visitor Data.
Wanneer opgeleverd	Q4 2025
Effect	Beter inzicht in gasten/verblijfsbezoekers.
- Vanuit recreatief-toeristisch oogpunt adviseren we over de plannen voor een Van der Valk hotel in het Neckerhout:*

Welk resultaat	De juiste afstemming en urgentie benadrukken voor de verbinding van de Weidevenne naar de Binnenstad richting het Jisperveld en de Beemster.
Wanneer opgeleverd	In 2025 onderdeel uitgemaakt van het MRA expertteam om advies te geven aan de ontwikkelaar van het hotel.
Effect	Vanuit de ontwikkelingen vanuit recreatie en toerisme zorgen we dat de betrokkenheid van beleidsadviseurs in het proces geborgd is.

Thema 2: Versterken van agrotourisme

Wat hebben we gedaan?

- Vanuit recreatief-toeristisch oogpunt adviseren we over het opstellen van het kader voor vrijkomende agrarische bebouwing (VAB):*

Welk resultaat	Het voeren van gesprekken met een brede groep partners op gemeentelijk, provinciaal en landelijk niveau om het belang van recreatief-toeristische mogelijkheden te onderstrepen in het buitengebied.
Wanneer opgeleverd	Q4 2025 voeren van gesprekken, 2026 wordt het beleidskader VAB opgeleverd.
Effect	Onderstrepen van het belang van recreatief-toeristische voorzieningen in het buitengebied.
- We blijven inzetten op de promotie en marketing van streekproducten:*

Welk resultaat	Kennis en bewustzijn creëren onder inwoners en ondernemers over streekproducten.
Wanneer opgeleverd	De Laag Hollandse makers markten en de streekproductenroute worden jaarlijks georganiseerd. In Q2 van 2025 is de kinderstreekproductenfolder gerealiseerd.
Effect	We zetten ons in voor het verkorten van de voedselketen door de ondernemers te stimuleren lokale producten op de menukaart te zetten, aan te bieden en recreatief-toeristisch de bezoeker bewust te maken een duurzame keuze te maken.
- We geven economisch advies op binnenkomende recreatie- en toeristische-initiatieven in het buitengebied:*

Welk resultaat	Een juiste economische afweging met onderbouwd advies, op basis van de Visie Recreatie en Toerisme en frequent in samenspraak met de beleidsadviseur agrariërs en het buitengebied.
Wanneer opgeleverd	Indien een initiatief binnenkomt van recreatief-toeristische aard, geven wij een onderbouwd advies. Dit is per verzoek verschillend.

Effect	De initiatieven met goed onderbouwde plannen, die passen binnen de kaders van De Beemster en binnen de richtlijnen van UNESCO, zijn een aanwinst voor de gemeente. Hier geven wij dan ook graag positief advies op.
--------	---

Thema 3: Stimuleren van waterrecreatie

Wat hebben we gedaan?

- We realiseren afmeermogelijkheden voor passanten die een kortdurend bezoek aan Purmerend brengen. Deze landvasten worden op 4 locaties aangelegd:*

Welk resultaat	De locaties zijn afgestemd en de vergunningsprocedure is gestart.
Wanneer opgeleverd	Verwachte realisatie van de landvasten is Q2 van 2026.
Effect	Een toename van het aantal recreanten op de locaties waar een landvast wordt gerealiseerd.
- We initiëren en faciliteren waar mogelijk evenementen in, op of aan het water:*

Welk resultaat	Een schoner en veiliger water in de gemeente om te vertoeven en te (ver)blijven.
Wanneer opgeleverd	In september 2025 is er een zwerfafvalactie georganiseerd: de bedoeling is om dit in 2026 weer te organiseren.
Effect	Bewustwording vergroten onder de inwoners van de gemeente over zwerfafval. Daarnaast streven we naar een betere waterkwaliteit om de recreatie te bevorderen.

Thema 4: Versterken van cultuur en Werelderfgoed

Wat hebben we gedaan?

- We verbeteren de zichtbaarheid van het culturele aanbod in en buiten Purmerend:*

Welk resultaat	Een toename van het aantal culturele evenementen in de gemeente, wat resulteert in een toename van het aantal bezoekers.
Wanneer opgeleverd	Continu doorlopend.
Effect	Een zichtbaar en gevarieerd cultureel aanbod aan activiteiten en evenementen die naadloos aansluiten op de identiteit van de regio.
- We initiëren en faciliteren culturele evenementen in Purmerend en zetten in op promotie, voor zowel de inwoners als de bezoekers:*

Welk resultaat	Het verlenen van een gemeentelijke subsidie in samenwerking met de gemeente Alkmaar om activiteiten en evenementen in het Land van Leeghwater uit te voeren en de verbinding tussen stad en land te versterken.
Wanneer opgeleverd	Evenementenseizoen duurde van april tot en met einde augustus 2025.
Effect	Een nauwere samenwerking tussen Alkmaar en Purmerend om de trots en identiteit van beide gemeenten uit te dragen door een gevarieerd evenementenaanbod.
- Ontwikkeling van een arrangement in het thema van 450 jaar Leeghwater:*

Welk resultaat	Dit arrangement richt zich op de verbinding van het stedelijke gebied met het buitengebied en combineert fietsen met overnachten en lokale ondernemers, zoals restaurants en een route langs diverse streekproducten.
Wanneer opgeleverd	Het rapport is opgeleverd in Q2 van 2025.
Effect	Dit onderzoek, naar de stimulering van arrangementen en streekproducten, vormt de basis voor verder onderzoek naar de koppelkansen met Programma Binnenstad voor de ontwikkeling van arrangementen.

Thema 5: Door ontwikkelen van de binnenstad van Purmerend

Wat hebben we gedaan?

- Aansluiting lidmaatschap Vereniging van Nederlandse Vestingsteden:*

Welk resultaat	In 2025 is besloten om als gemeente aan te sluiten bij de Vereniging van Nederlandse Vestingsteden. Door het lidmaatschap en in samenwerking met Programma Binnenstad denken we na over een gedegen aanpak om, digitaal of fysiek, het verhaal van Purmerend als vestingstad te vertellen en ook een prominente functie te geven en te vertellen over de geschiedenis van de stad.
Wanneer opgeleverd	In mei van 2025 is Purmerend officieel lid geworden van de Vereniging van Nederlandse Vestingsteden.
Effect	Het gewenste effect is dat we kennis opdoen en doorgeven aan de leden van de vereniging en met deze kennis aan de slag gaan om het vestingverhaal van Purmerend prominent te tonen.
- Herontwikkeling van de Schapenmarkt en verplaatsing van de camperstandplaats aan het Bolwerk:*

Welk resultaat	Met de ontwikkeling van de Schapenmarkt verdwijnt de camperstandplaats aan het Bolwerk. Door onderzoek wordt er een geschikte locatie gezocht ergens anders in de gemeente.
Wanneer opgeleverd	Het onderzoek is gestart in Q3 van 2025. De planning is om in Q1 van 2026 het adviesrapport op te leveren aan de projectgroep van de binnenstad met 1 of 2 potentiële locaties voor de camperstandplaats.
Effect	Met de verplaatsing van de camperstandplaats blijft er voorzien worden in een recreatief-toeristische voorziening met behoud van een centrale ligging ten opzichte van de binnenstad.

3. *Toeristenlijn 801 terug in de binnenstad van Purmerend:*

Welk resultaat	De halte van de toeristenlijn aan de Gedempte Singelgracht in de binnenstad maakt het mogelijk om middelen in te zetten voor promotionele campagnes en fysieke uitingen.
Wanneer opgeleverd	De toeristenlijn stopt vanaf december 2025 in het centrum van Purmerend, vanaf januari 2026 wordt aandacht besteed aan fysieke en digitale promotie en informatievoorziening.
Effect	Een toename van het aantal bezoekers in de binnenstad van Purmerend waar de lokale ondernemers van profiteren.

4. *Faciliteren van evenementen die de identiteit van de binnenstad binnen en buiten de gemeente versterken:*

Welk resultaat	Inzetten op een gevarieerder aanbod en aansluiten op de seizoenen. Waar mogelijk wordt aangesloten op themajaren- of vieringen. In 2025 is er financieel bijgedragen aan de viering van 450 jaar Leeghwater door een subsidie te verlenen aan de organisatie.
Wanneer opgeleverd	450 jaar Leeghwater gerealiseerd in Q2 en Q3 van 2025. Winters Purmerend georganiseerd in Q4 2025.
Effect	Een toename van het aantal bezoekers in de binnenstad, een gevarieerd aanbod van evenementen voor een brede doelgroep en een economische impuls voor de ondernemers in de binnenstad.

2. Sleutelthema's

We geven we een overzicht van de acties die tot de 5 thema's behoren. Dit zijn acties die we in 2026 starten, verder uitwerken of afronden.

Thema 1: Verblijfsaccommodaties

Het is belangrijk om verblijfstoerisme in Purmerend en de Beemster te stimuleren. Samen met de Metropoolregio Amsterdam (MRA) weten we dat het een grote uitdaging is om de toerismestroom vanuit Amsterdam goed te begeleiden. Naar verwachting komen er in 2030¹ nog eens 10 miljoen bezoekers extra. Daarom werken we actief mee om toeristen te spreiden en meer overnachtingsmogelijkheden in gemeente Purmerend te bieden. Bij de uitbreiding van deze mogelijkheden houden we rekening met de beschikbare marktruimte en de kwaliteit van het aanbod. We kijken onder andere naar de binnenstad en omgeving, het Waterlandlandkwartier, de Koog, de Beemster en de ontwikkeling van een hotel in het Neckerhout².

Wat gaan we doen?

- We ontwikkelen een ruimtelijk kader voor verblijfsaccommodaties dat ook kan worden gebruikt als toetsingskader voor initiatieven van ondernemers. Hiermee stimuleren we initiatieven en de ontwikkeling van het aantal verblijfsaccommodaties.

Onderdeel	Ontwikkelen ruimtelijk kader voor verblijfsaccommodaties.
Hoofdverantwoordelijk	Gemeente
Rol gemeente	Uitvoeren en adviseren.
Overige betrokkenen	Vertegenwoordigers MRA, ondernemers.
Resultaat	Gemeentelijk beleidskader.
Tijdsplanning	Q1 2026: werken aan het ruimtelijk kader; Vaststelling door het college verwacht in Q2/Q3 2026 en ter kennisname aan de gemeenteraad.
Budget	Geen uitvoeringsbudget benodigd, wordt intern opgesteld.

- We monitoren het verblijfsbezoek in Purmerend via het registratiesysteem van Visitor Data. Deze monitoring draagt bij aan meer en actuele cijfers over het aantal bezoekers in Purmerend en daarmee aan de beschikbare marktruimte voor verblijfsaccommodaties in de gemeente. Met deze data kunnen we onderbouwd advies geven op binnenkomende initiatieven.

Onderdeel	Monitoren van het verblijfsbezoek in de gemeente met Visitor Data.
Hoofdverantwoordelijk	Gemeente
Rol gemeente	Beheren en verbinden.
Overige betrokkenen	Visitor Data (voor het registratiesysteem), MRA, ondernemers verblijfsaccommodaties.
Resultaat	Jaarlijks minimaal 3 verblijfsaccommodaties aansluiten op Visitor Data.
Tijdsplanning	Q4 2026: 3 nieuwe aansluitingen op het portaal, jaarlijks terugkerend.

1) Gebaseerd op ramingen van het NBTC en verwachte toename mondiale toeristenstroom.

2) Gebied bij de afslag van de A7 bij de Weidevenne.

Budget Structureel onderhoudsbudget van € 1.350,-, voor beheer, onderhoud en uitbreiding portaal Visitor Data.

3. We blijven in contact met de bestaande verblijfsaccommodaties in de gemeente en informeren hen – samen met Bureau Toerisme Laag Holland (BTLH) en VISIT Beemster – over de toeristische mogelijkheden in de gemeente en de regio. Hiervoor organiseren we ieder jaar bij aanvang van het toeristisch seizoen een (netwerk)bijeenkomst met de ondernemers die een verblijfsaccommodatie in de gemeente bezitten of beheren.

Onderdeel Informatiedeling met ondernemers van verblijfsaccommodaties.
Hoofdverantwoordelijk Gemeente
Rol gemeente Faciliteren.
Overige betrokkenen Bureau Toerisme Laag Holland, SPBW³ – VISIT Beemster, ondernemers verblijfsaccommodaties.
Resultaat Een jaarlijks terugkerende bijeenkomst met ondernemers van verblijfsaccommodaties en met Bureau Toerisme Laag Holland en VISIT Beemster.
Tijdsplanning Jaarlijks terugkerend: netwerkbijeenkomst in april of mei 2026.
Budget Structureel uitvoeringsbudget van € 1.000,-, voor het organiseren van de bijeenkomst verblijfsaccommodaties en informeren toeristische mogelijkheden.

4. We onderzoeken de mogelijkheden voor zakelijke bijeenkomsten of congressen in Purmerend. Er zijn meerdere ondernemers die graag hun vergaderaanbod onder de aandacht willen brengen, dit lukt nu nog niet altijd even goed. Het hoofddoel is om te onderzoeken welk vergaderaanbod er op dit moment in de gemeente is. Op basis van dit onderzoek gaan we na of we een promotie kunnen starten. Dit doen we samen met Bureau Toerisme Laag Holland en de regiogemeenten.

Onderdeel Onderzoeken mogelijkheden zakelijke bijeenkomsten en congressen.
Hoofdverantwoordelijk Gemeente
Rol gemeente Aanjagen en verbinden.
Overige betrokkenen Bureau Toerisme Laag Holland, ondernemers, culturele organisaties, aanbieders van vergader- en/of congreslocaties, regiogemeenten.
Resultaat Tussenresultaat: onderzoeksrapport met advies voor de promotie van het vergaderaanbod. Eindresultaat: besluit over de vraag of en hoe zakelijke vergaderfaciliteiten gepromoot kunnen worden.
Tijdsplanning In Q2 van 2026: opstellen onderzoeksplan met Bureau Toerisme Laag Holland/onderzoeksbureau;
 Q1 2027: oplevering rapport met advies tot promotionele aanpak.
Budget Incidenteel uitvoeringsbudget van € 7.500,-, voor het uitvoeren van het onderzoek en het opstellen van het rapport met aanbevelingen voor promotie.

Thema 2: Versterken van agrotourisme

De agrarische sector in de Beemster is een belangrijk identiteitsversterkend thema in de gemeente. Streekproducten raken steeds meer in trek. Daarnaast zoeken steeds meer (verblijfs)bezoekers aantrekkelijke en kleinschalige accommodaties. Het landelijke gebied leent zich hier perfect voor. De boer mag binnen bepaalde kaders kleinschalige accommodatie aanbieden. Erfgoedbeleving en streekproducten kunnen elkaar hierin versterken. Hier liggen mooie kansen voor het bevorderen van recreatief-toeristische activiteiten.

Wat gaan we doen?

1. De gemeenteraad heeft opdracht gegeven om een beleidskader op vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) op te stellen. Vanuit recreatie en toerisme onderzoeken we de kansen voor recreatief-toeristisch hergebruik. We denken kritisch mee binnen de op te stellen kaders en of er aan de agrarische ondernemers voldoende ruimte wordt geboden voor de ontwikkeling van toeristische nevenactiviteiten.

Onderdeel Recreatief-toeristisch belang onderstrepen binnen het te ontwikkelen VAB-beleidskader.
Hoofdverantwoordelijk Gemeente
Rol gemeente Adviseren.
Overige betrokkenen LTO, provincie Noord-Holland, Rijksdienst Cultureel Erfgoed (RCE).
Resultaat Advies over het opnemen van recreatief-toeristische mogelijkheden in het te ontwikkelen VAB-beleidskader.
Tijdsplanning Verwachte oplevering VAB-kader in Q1 of Q2 2026.
Budget Geen uitvoeringsbudget benodigd vanuit recreatie en toerisme.

3) Stichting Promotie Beemster Werelderfgoed.

2. We willen samen met de promotieorganisaties streekproducten promoten. Er wordt al veel gedaan op het gebied van promotie van streekproducten, zoals ook in de terugblik staat. Door samen te werken met ondernemers en promotieorganisaties willen we de zichtbaarheid van streekproducten vergroten, zowel fysiek als digitaal.

Onderdeel	Inzetten op promotie van streekproducten.
Hoofdverantwoordelijk	Bureau Toerisme Laag Holland en SPBW – VISIT Beemster.
Rol gemeente	Verbinden en aanjagen.
Overige betrokkenen	Gemeente
Resultaat	Het bewustzijn vergroten onder de inwoners van de gemeente met betrekking tot streekproducten en een toename van het aantal ondernemers dat met lokaal geproduceerde producten werken.
Tijdsplanning	Op strategische momenten in het jaar inzetten op de promotie van streekproducten, zoals: tijdens de Laag Hollandse makersmarkten, markten van Boer & Ambacht, Proef de Beemster in oktober en de Beemster Food Tour.
Budget	Incidenteel budget wordt uitgegeven aan drukken van nieuw foldermateriaal en het promoten van evenementen. We reserveren € 2.000-, voor deze actie in 2026.

3. We onderzoeken hoe het landelijk gebied aantrekkelijker kan worden voor recreatie. Bijvoorbeeld door meer wandelpaden in de Beemster aan te leggen, zogeheten boerenlandpaden. Dit zijn natuurlijke paden die over het land van een boer lopen. Dit vergroot de beleving van het landelijke gebied van de bezoekers. Met informatieborden en voorzieningen kunnen er nieuwe routes ontstaan, waarbij het unieke agrarische karakter van de omgeving behouden blijft.

Onderdeel	Vergroten van de recreatieve aantrekkelijkheid van het landelijk gebied door het vergroten van de variatie in recreatieve (wandel)paden.
Hoofdverantwoordelijk	Gemeente
Rol gemeente	Aanjagen en faciliteren.
Overige betrokkenen	Agrariërs, LTO, Recreatieschap Twiske-Waterland, BTLH en SPBW – VISIT Beemster.
Resultaat	Plan van aanpak voor de wijze waarop boerenlandpaden en de bewegwijzering hiervan gerealiseerd en gefinancierd kunnen worden.
Tijdsplanning	Q1 2026: inspiratiesessies met andere gemeenten. Q2 en Q3 2026: voorstel boerenlandpaden Purmerend en gesprekken voeren met agrariërs.
Budget	Incidenteel uitvoeringsbudget van € 7.500-, om de ontwikkeling van boerenlandpaden te bevorderen.

Thema 3: Stimuleren van waterrecreatie

In de afgelopen jaren is door de gemeente samen met Watersportvereniging Purmerend en de provincie Noord-Holland geïnvesteerd in watersport voorzieningen, zoals ligplaatsen, een havenkantoor met sanitaire voorzieningen, een botenhelling en de verhuur van elektrische sloepen. We blijven het watertoe-risme versterken, zodat in, op en aan het water een aantrekkelijk gebied ontstaat waar bezoekers graag tijd doorbrengen. Ook is er aandacht voor de toegankelijkheid en plezier voor inwoners, zodat mensen elkaar kunnen ontmoeten en bewegen. Hiervoor werken we nauw samen met het Recreatieschap Twiske-Waterland en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK).

Wat gaan we doen?

1. We realiseren tijdelijke afmeerplaatsen voor voorbijgangers met een boot die een kortdurend bezoek aan Purmerend willen brengen (maximaal 4 uur). We noemen deze tijdelijke afmeerplaatsen ook wel landvasten en deze worden op 4 locaties aangelegd. Namelijk aan de Purmerdijk, Fort bij Spijkerboor, Fort aan de Middenweg en de Sluisbrug (tussen de brug en de Burgemeester Bijlsteiger). Het initiëren en de financiële dekking worden verzorgd door het Recreatieschap. De gemeente maakt de voorzieningen mogelijk. In 2025 is dit project gestart en de verwachting is dat dit jaar de landvasten worden gerealiseerd.

Onderdeel	Realiseren van landvasten.
Hoofdverantwoordelijk	Recreatieschap Twiske-Waterland.
Rol gemeente	Faciliteren en beheren.
Overige betrokkenen	Gemeente, provincie Noord-Holland en HHNK.
Resultaat	Realisering landvasten.
Tijdsplanning	Q2 2025: vergunningsaanvraag ingediend bij de gemeente. Verwacht Q2 2026: de landvasten worden gerealiseerd.
Budget	Het Recreatieschap Twiske-Waterland heeft de ontwikkelkosten op zich genomen. De gemeente zal de voorzieningen realiseren en beheren. In gesprek met de beheerder zal duidelijk worden wat de realisatiekosten en structurele onderhoudskosten zijn. De exacte onderhoudskosten weten we pas in de loop van 2026.

2. We onderzoeken of we in de gemeente een stadsstrand kunnen realiseren. We voeren hierover gesprekken met HHNK. Het is belangrijk om te bepalen welke juridische verantwoordelijkheid een stadsstrand met zich meebrengt. Ook wachten we de uitkomsten af van een rapport over de wa-

terkwaliteit op verschillende locaties in de gemeente. De uitkomsten van dit rapport helpen om voorkeurslocaties aan te wijzen voor een stadsstrand.

Onderdeel	Onderzoeken mogelijkheden realisatie van een stadsstrand.
Hoofdverantwoordelijk	Gemeente
Rol gemeente	Aanjagen.
Overige betrokkenen	HHNK, provincie Noord-Holland, inwoners van de gemeente.
Resultaat	Tussenresultaat: onderzoeksrapport naar waterkwaliteit op verschillende locaties in de gemeente. Eindresultaat: onderzoek met bijbehorend advies over de haalbaarheid van realisatie stadsstrand.
Tijdsplanning	Q1 2026: verwachte oplevering van het concept-rapport onderzoek naar de waterkwaliteit; Q3 2026: voorstel met advies over 1 of meerdere voorkeurslocaties stadsstrand; 2027: verwacht besluit haalbaarheid realisatie stadsstrand.
Budget	Incidenteel uitvoeringsbudget van € 10.000,-, gereserveerd voor 2026 voor onderzoek en opstellen adviesrapport locaties.

3. We starten en faciliteren waar mogelijk evenementen in, op of aan het water. We zetten met het organiseren van deze evenementen in op een breed gedragen maatschappelijk én recreatief perspectief. Het is van belang dat het Purmerendse water en de oevers zoveel mogelijk schoon zijn en blijven. Daarmee creëren we een aantrekkelijk gebied om op of aan het water te recreëren en voor mensen met een bootje, sup, kano of paddle op en in schoon water te vertoeven.

Onderdeel	Starten en faciliteren van evenementen in, op of aan het water.
Hoofdverantwoordelijk	Ondernemers, bewoners en initiatiefnemers.
Rol gemeente	Faciliteren en aanjagen.
Overige betrokkenen	Provincie Noord-Holland, HHNK, watersportvereniging Purmerend, Rotary, SPURD, watersportverenigingen.
Resultaat	Evenementen in, op en aan het water faciliteren.
Tijdsplanning	Q4 2025: subsidieaanvraag bij de provincie ingediend; Q1 – Q2 2026: voorbereidingen zwerfafvalactie en communicatie; Q3 2026: faciliteren zwerfafvalactie.
Budget	Structureel uitvoeringsbudget van € 3.000,-, voor het faciliteren van een zwerfafvalactie in 2026.

4. We zetten in op de promotie van de watersportmogelijkheden in en om Purmerend. Het gaat dan om de aanwezige en nieuw te ontwikkelen voorzieningen maar ook om routes, zoals een sloepen-knooppuntennetwerk.

Onderdeel	Promotie van de watersportmogelijkheden.
Hoofdverantwoordelijk	Bureau Toerisme Laag Holland.
Rol gemeente	Faciliteren.
Overige betrokkenen	Regiogemeente Zaanstreek-Waterland, watersportorganisaties, ondernemers en Recreatieschap Twiske-Waterland.
Resultaat	Publicaties en promotiemateriaal watersportmogelijkheden.
Tijdsplanning	Geen tijdsplanning.
Budget	Structureel budget van € 3.000,-, gereserveerd voor promotie van de watersportmogelijkheden in en om de gemeente.

Thema 4: Versterken van cultuur en Werelderfgoed

De aantrekkelijkheid van Purmerend als recreatief-toeristische bestemming kan groeien door kunst en cultuur te promoten. Ook kan het UNESCO Werelderfgoed Droogmakerij de Beemster worden gebruikt om de identiteit van de regio te laten zien en het unieke karakter ervan te benadrukken.

Voor het stimuleren van kunst en cultuur is vanuit recreatief-toeristisch perspectief de cultuurvisie 'De kracht van cultuur' en de bijbehorende uitvoeringsagenda 2025-2028⁴ de leidraad binnen het uitvoeren van projecten en activiteiten binnen dit thema. Voor het UNESCO Werelderfgoed kijken we naar de verschillende bestaande documenten, waaronder het rapport 'Wat betekent het om Werelderfgoed' te zijn, om behoud, ontwikkeling en draagvlak te realiseren.

Cultuur en Werelderfgoed maken de gemeente zichtbaar, beleefbaar en onderscheidend. De UNESCO status geeft betekenis aan verschillende thema's als water, landschap, vakmanschap en cultuurhistorie, die ook weer door vertaald worden naar acties binnen recreatie en toerisme.

Dit thema kent 3 onderdelen; het stimuleren van cultuur in de gemeente, het uitdragen van de unieke waarden van het UNESCO Werelderfgoed Droogmakerij de Beemster, én het inspelen op het andere Werelderfgoed binnen de gemeente Purmerend. Dit andere Werelderfgoed, de 5 forten van de Stelling

4) Uitvoeringsagenda 2025-2028 kunst en cultuurvisie Purmerend is vastgesteld in januari 2025.

van Amsterdam, zijn onderdeel van de Hollandse Waterlinies. De gemeente is verantwoordelijk voor het Werelderfgoed Droogmakerij de Beemster, de provincie Noord-Holland is hoofdverantwoordelijke voor het Werelderfgoed Stelling van Amsterdam. De 3 onderdelen van het thema zijn als volgt:

- Eerst gaan we in op de koppelkansen tussen cultuur en erfgoed in relatie tot recreatie en toerisme;
- Daarna gaan we in op de activiteiten die de gemeente onderneemt rondom het uitdragen en beter beleefbaar maken van het UNESCO Werelderfgoed Droogmakerij de Beemster;
- Als laatste kijken we naar de ontwikkelingen rondom de 5 forten die in het werelderfgoed liggen en zoeken we de koppelkansen voor het verbeteren of uitbreiden van de recreatief-toeristische voorzieningen.

Wat gaan we doen?

1. De cultuurvisie De kracht van cultuur en de uitvoeringsagenda bevatten ambities en actiepunten die nauw aansluiten bij de ambities vanuit recreatie en toerisme. In de cultuurvisie staat bijvoorbeeld dat we het lokale verhaal willen versterken, onder meer door de onderlinge samenwerking van musea en erfgoedorganisaties te versterken. Daarbij kijken we ook naar mogelijkheden voor samenwerking binnen de regio Zaanstreek-Waterland.

Er liggen veel kansen om het uitvoeringsprogramma recreatie en toerisme te koppelen aan de cultuurvisie en de bijbehorende uitvoeringsagenda. Het is wenselijk dit verder te onderzoeken. Daarbij ligt de focus op kennisdeling en samenwerking met de verschillende partijen.

Onderdeel	Onderzoeken koppelkansen met cultuurvisie en uitvoeringsprogramma vanuit recreatie en toerisme.
Hoofdverantwoordelijk	Gemeente
Rol gemeente	Verbinden.
Overige betrokkenen	Culturele organisaties, historische verenigingen, erfgoedorganisaties, VVV, Waterlands Archief, BTLH, SPBW.
Resultaat	Een verkenning waar de koppelkansen liggen en deze concreet door vertalen naar acties voor een meerjarig uitvoeringsprogramma.
Tijdsplanning	Q1 2026: start verkenning koppelkansen tussen kunst en cultuur en recreatie en toerisme.
Budget	Geen uitvoeringsbudget recreatie en toerisme nodig.

Het behoud, de ontwikkeling en de overdracht van kennis over UNESCO Werelderfgoed horen bij de verplichtingen van UNESCO. Naast Droogmakerij de Beemster, liggen er 5 forten van de Stelling van Amsterdam (onderdeel van de Hollandse Waterlinies) in ons werelderfgoed. In gemeente Purmerend wordt dan ook wel gesproken van werelderfgoed in het kwadraat.

Goed siteholderschap⁵ en het vergroten van draagvlak vragen om meer bekendheid van het werelderfgoed. Dit kan op verschillende manieren: educatie, storytelling en beleving.

De Beemster partijen zoals hierboven benoemd ontwikkelen plannen om de bezoekerservaring van de Beemster te optimaliseren. Verder worden zowel digitale als fysieke middelen ingezet om de beleving van het UNESCO Werelderfgoed Droogmakerij de Beemster te vergroten.

2. De bezoekerservaring van de Beemster wordt geoptimaliseerd. Stichting Promotie Beemster Werelderfgoed heeft hiertoe het initiatief genomen en zal het bezoekerscentrum Beemster opnieuw inrichten en hiermee optimaliseren voor een bezoek.

Onderdeel	Optimaliseren van de bezoekerservaring aan de Beemster.
Hoofdverantwoordelijk	SPBW – VISIT Beemster
Rol gemeente	Ondersteunen.
Overige betrokkenen	Gemeente, musea, culturele organisaties.
Resultaat	Plan voor optimalisering bezoekerservaring aan de Beemster en uitwerking van de wijze waarop dit gefaciliteerd kan worden, en professionalisering van de digitale infrastructuur.
Tijdsplanning	Q1 2026 – oplevering vernieuwd bezoekerscentrum.
Budget	Bijdrage geleverd aan de bezoekerservaring vanuit kunst en cultuur en vanuit het bedrijfsleven.

3. We ontwikkelen een digitale beleving van het UNESCO Werelderfgoed Droogmakerij de Beemster. Middels de nieuwste technologieën, in samenwerking met de E|SPORTS TECH CAMPUS maken we het werelderfgoed digitaal toegankelijk en beleefbaar. Door de unieke kernkwaliteiten van het landschap uit te dragen, dragen we bij aan de beleving van potentiële bezoekers van het werelderfgoed en tonen we de rijke historie van het polderlandschap. Binnen deze ontwikkeling nemen we het bezoekerscentrum als centraal startpunt van waaruit de digitale bezoeker het landschap

5) Siteholder: de organisatie die hoofdverantwoordelijke is voor het UNESCO Werelderfgoed en de dagelijkse zorg en coördinatie op zich neemt. De gemeente Purmerend is siteholder voor Droogmakerij de Beemster en de provincie Noord – Holland is siteholder voor de Stelling van Amsterdam (Hollandse Waterlinies).

kan ontdekken: zo dragen we bij aan uniforme storytelling, zowel vanuit de fysieke locatie als de digitale beleving.

Onderdeel	Ontwikkelen van een digitale beleving van UNESCO Werelderfgoed Droogmakerij de Beemster.
Hoofdverantwoordelijk	Gemeente
Rol gemeente	Coördineren en faciliteren.
Overige betrokkenen	SPBW – VISIT Beemster, musea en culturele organisaties.
Resultaat	Het UNESCO Werelderfgoed Droogmakerij de Beemster als digitale beleving met de unieke kernkwaliteiten centraal.
Tijdsplanning	Q1 2026: opdracht formaliseren en opstellen contract met opdrachtnemer. Q2 2026: start uitvoering project. Q4 2026: verwachte oplevering prototype project.
Budget	€ 70.000,- gereserveerd vanuit 3 verschillende beschikbaar gestelde partijen: <ul style="list-style-type: none"> • E SPORTS TECH CAMPUS • Uitvoeringsbudget van de economische visie • Subsidie van de provincie Noord-Holland.

4. We werken aan de verbetering van de recreatieve fiets- en wandelroutes in de Beemster en faciliteren betere voorzieningen. In 2026 plaatsen we 5 bankjes van gerecycled materiaal. Op de bankjes komen QR-codes met informatie over het werelderfgoed en de locatie. Dit project wordt mogelijk gemaakt door CirTec, het bedrijf die de bankjes maakt.

Onderdeel	Gerecyclede bankjes plaatsen in de Beemster met informatie over het werelderfgoed.
Hoofdverantwoordelijk	Gemeente
Rol gemeente	Coördineren
Overige betrokkenen	CirTec en HHNK.
Resultaat	De voorzieningen langs de recreatieve routes door de Beemster verbeteren en bijdragen aan het vertellen van het verhaal over het unieke landschap van de Droogmakerij de Beemster.
Tijdsplanning	Q1 2026 plaatsing, vóór de start van het toeristenseizoen.
Budget	Budget voor het plaatsen van de bankjes wordt verzorgd door CirTec. Structureel onderhoudsbudget is jaarlijks benodigd ⁶ .

5. Het ontwikkelen van werelderfgoedmarkers is een ander project naast de bankjes van CirTec, om de fiets- en wandelroutes in de Beemster beter te ontsluiten. Nog belangrijker is dat het bijdraagt aan het vergroten de beleefbaarheid van het werelderfgoed.

Onderdeel	Het plaatsen van 4 werelderfgoedmarkers op verschillende locaties in de Beemster.
Hoofdverantwoordelijk	Gemeente
Rol gemeente	Coördineren
Overige betrokkenen	SPBW – VISIT Beemster, BTLH, Historisch Genootschap Beemster.
Resultaat	4 markers, met fysiek het UNESCO Werelderfgoed logo en met behulp van QR-codes verhalen over waarom de Beemster een werelderfgoed is.
Tijdsplanning	Q1 2026 – de markers worden geplaatst aan de start van het toeristenseizoen.
Budget	€ 25.000,-, incidenteel uitvoeringsbudget gereserveerd vanuit uitvoeringsprogramma recreatie en toerisme ⁷ .

De 5 forten van de Stelling van Amsterdam liggen, zoals eerder benoemd, in onze gemeente. Vanuit het uitvoeringsprogramma recreatie en toerisme kijken we naar koppelkansen en zoeken we de samenwerking op. De forten hebben elk een eigenaar die anders omgaat met de locatie. Soms wordt deze commercieel geëxploiteerd en andere worden in hun natuurhistorische waarde gelaten. Het is belangrijk om te kijken waar we kunnen aansluiten op het realiseren of verbeteren van recreatief-toeristische voorzieningen rondom de forten, omdat dit bijdraagt aan de leefkwaliteit van het gebied voor inwoners en bezoekers.

6. We verkennen koppelkansen bij de verschillende ontwikkelingen rond de forten van de Hollandse Waterlinies. Samen met de betrokken partijen onderzoeken we hoe recreatief-toeristische voorzieningen rond de forten kunnen worden gerealiseerd of verbeterd. Daarnaast stellen we een kader op om plannen voor deze voorzieningen te beoordelen.

Onderdeel	Het samenwerken met, en inspelen op ontwikkelingen die zich afspelen binnen of rond de forten.
Hoofdverantwoordelijk	Exploitanten
Rol gemeente	Ondersteunen

6) Exacte bedrag jaarlijks onderhoudskosten wordt duidelijk na plaatsing van de bankjes en gesprekken met team beheer en onderhoud.

7) Ook voor dit project weten we voor 2026 wat de uitvoeringskosten zijn. We weten nog niet wat in 2026 en de jaren erna de structurele onderhoudskosten zullen zijn.

Overige betrokkenen	Provincie Noord-Holland, Natuurmonumenten, gemeente.
Resultaat	Een verkenning van waar we kunnen inspelen op de ontwikkelingen die spelen rond de forten, die daarna concreet worden vertaald naar acties voor een meerjarig uitvoeringsprogramma.
Tijdsplanning	Q1 2026 – start van de verkenning van de lopende zaken rond de forten en bepalen binnen welke ontwikkelingen de gemeente een ondersteunende rol kan aannemen.
Budget	Geen uitvoeringsbudget vanuit recreatie en toerisme.

Thema 5: Door ontwikkelen van de binnenstad van Purmerend

De binnenstad van Purmerend is een belangrijke schakel in het recreatief-toeristische netwerk van de gemeente. Hier bevinden zich veel winkel- en horecavoorzieningen en maatschappelijke en culturele organisaties, zoals het Purmerends Museum, NKT, Purmaryn en de VVV-winkel. Vanuit de binnenstad kunnen bezoekers het omliggende gebied verkennen.

De binnenstad is 'het stadje tussen de polders' en is zowel een recreatief-toeristische bestemming als een uitvalsbasis naar de regio. Er is veel te doen en te beleven. Ook vindt hier samenwerking plaats tussen het werelderfgoed, streekproducten en ondernemers. De binnenstad is de plek waar cultuur en historie wordt uitgedragen.

Voor de doorontwikkeling van de binnenstad is vanuit het [Programma Binnenstad](#) een uitvoeringsagenda opgesteld. De gemeenteraad heeft deze in december 2022 vastgesteld. In het [uitvoeringsprogramma 2023-2030](#) staan projecten en acties om de binnenstad te ontwikkelen tot een echte huiskamer. Vanuit recreatief-toeristisch perspectief sluiten we aan bij verschillende projecten of nemen we zelf initiatieven om de binnenstad verder te ontwikkelen.

Wat gaan we doen?

- Zoals opgenomen in de terugblik over 2025 doet de toeristenlijn 801 Purmerend sinds medio december 2025 weer aan. In overleg met Bureau Toerisme Laag Holland, de marketingmanager van EBS en de Programmamanager Binnenstad is afgesproken om begin 2026 aandacht te besteden aan fysieke- en digitale promotie en informatievoorziening. Tegelijkertijd denken we samen met ondernemers in de binnenstad na over acties om de toeristen naar de binnenstad te trekken.

Onderdeel	Inzetten op promotionele uitingen en informatievoorziening voor de gebruikers van de toeristenlijn 801.
Hoofdverantwoordelijke	Gemeente
Rol gemeente	Aanjagen en faciliteren.
Overige betrokkenen	EBS, Bureau Toerisme Laag Holland, BIZ Koemarkt, BIZ Binnenstad en vastgoedvertegenwoordigers.
Resultaat	Een toename van het aantal toeristen en/of regiobezoekers die de binnenstad van Purmerend bezoeken.
Tijdsplanning	Q1 2026: opzetten promotionele uitingen, persmoment toeristenlijn in Purmerend, opzetten van acties met de ondernemers; Q2: evalueren eerste promotionele uitingen en nieuwe campagne opzetten.
Budget	Voor het uitvoeren en promoten van de acties kan gebruik worden gemaakt van het marketingbudget van EBS. De gemeente reserveert voor 2026 incidenteel uitvoeringsbudget van € 3.000,-, ter uitvoering van promotionele campagnes en voor het verbeteren van de fysieke en digitale informatievoorziening.

- We onderzoeken hoe we arrangementen rond erfgoed en streekproducten in de binnenstad kunnen ontwikkelen. In de terugblik bij het thema Cultuur en Werelderfgoed is een advies opgenomen dat inzet op arrangementen die de verbinding tussen stad en buitengebied versterken. Dit organiseren we ook graag voor de binnenstad, als huiskamer en recreatief-toeristische schakel: de plek om te verblijven, te overnachten, te genieten van uitstekende horeca en naar hartenlust te winkelen.

Onderdeel	Ontwikkelen van arrangementen voorpromotie van erfgoed en streekproducten.
Hoofdverantwoordelijke	Gemeente
Rol gemeente	Aanjagen en faciliteren.
Overige betrokkenen	Bureau Toerisme Laag Holland, VVV, BIZ Koemarkt, BIZ Binnenstad, erfgoedpartijen, SPWB.
Resultaat	Een aanbod van arrangementen met daarin de lokaliteit en identiteit van Purmerend waarin het beste van gerechten, ondernemers en verblijf wordt gepromoot.
Tijdsplanning	Q2 en Q3 van 2026: faciliteren van gesprekken met meerdere partijen om arrangementen te ontwikkelen.
Budget	Voor de ontwikkeling van arrangementen reserveert de gemeente € 2.500 incidenteel uitvoeringsbudget. Daarnaast gaan we in gesprek met Programma Binnenstad om te bekijken of er nog extra financiële middelen beschikbaar zijn voor de ontwikkeling van arrangementen.

3. We zetten het kennisnetwerk Vereniging van Nederlandse Vestingsteden in en werken mee aan het terugbrengen van een historische stadspoort in de binnenstad. Dit actiepunt uit het uitvoeringsprogramma van de binnenstad biedt de mogelijkheid om, samen met lokale historische verenigingen en andere partijen, de informatievoorziening te ontwikkelen.
Onderdeel	Terugbrengen van een historische stadspoort zoals uit de tijd van de vestingstad.
Hoofdverantwoordelijke	Gemeente
Rol gemeente	Aanjagen, faciliteren en coördineren.
Overige betrokkenen	Vereniging Nederlandse Vestingsteden, Vereniging Historisch Purmerend, Het Gilde, ondernemers, bewoners.
Resultaat	Terugbrengen van een fysiek kenmerkend aspect uit de tijd dat Purmerend nog een vestingstad was, waarbij de kennis overgedragen kan worden aan bewoners en bezoekers.
Tijdsplanning	2026: uitwerken plannen stadspoort;
2027: concreet voorstel voor uitwerken stadspoort.
Budget	Aansluiting lidmaatschap Vereniging van Nederlandse Vestingsteden kost de gemeente structureel €5.800-, per jaar tot en met 2028, de periode dat het lidmaatschap is afgesloten. Het project terugbrengen van de stadspoort is een actiepunt uit het uitvoeringsprogramma Binnenstad en wordt hieruit dan ook gefinancierd.
4. We leveren het adviesrapport over de verplaatsing van de camperstandplaats aan het Bolwerk op aan de stuurgroep Programma Binnenstad. Dit onderzoek is onderdeel van de herontwikkeling van de Schapenmarkt.
Onderdeel	Onderzoek naar verplaatsing camperstandplaats aan het Bolwerk naar een andere plek in de Gemeente.
Hoofdverantwoordelijke	Gemeente
Rol gemeente	Adviseren.
Overige betrokkenen	Nederlandse Kampeerauto Club (NKC).
Resultaat	Adviesrapport wat overgedragen wordt aan de stuurgroep Programma Binnenstad.
Tijdsplanning	Q1 2026: aanleveren adviesrapport.
Budget	Geen uitvoeringsbudget vanuit recreatie en toerisme.

3 Financiën

We geven een overzicht van de financiën die de gemeente in 2026 beschikbaar stelt voor recreatie en toerisme. Daarbij lichten we toe welke structurele en incidentele uitgaven gepland zijn en welke aanvullende mogelijkheden er naast het uitvoeringsbudget bestaan.

Totstandkoming financiën

In 2024 besloot de gemeenteraad van Purmerend tijdens de Voorjaarsnota financiële middelen beschikbaar te stellen voor de uitvoering van de visie Recreatie en Toerisme 2040. Hiermee onderstreepte de raad het belang van stimuleren, activeren, starten of verder brengen van recreatief-toeristisch beleid, projecten en ontwikkelingen. Met behulp van de thema's is geprobeerd aan te tonen wat er in 2026 wordt opgestart en uitgevoerd, en welke financiële consequenties dit uitvoeringsprogramma met zich meebrengt.

Voorafgaand aan het actieve participatietraject voor het visiedocument, stelde de gemeenteraad financiële middelen beschikbaar om uitvoering te geven aan de visie. In 2024 werd € 100.000 vooruitgeschoven naar 2025, omdat het visiedocument pas in december 2024 door het college en de raad werd vastgesteld. Hierdoor was voor 2025 ongeveer € 208.000 beschikbaar voor de realisatie en uitvoering van acties.

Voor 2026 is er een budget van ruim € 108.000 beschikbaar. Voor de jaren vanaf 2027 is nog geen besluit genomen over de verdeling van budgetten. Zoals in de inleiding aangegeven, wordt na dit uitvoeringsprogramma gewerkt aan een meerjarig uitvoeringsprogramma voor 4 of 5 jaar.

Meerjarig uitvoeringsprogramma

Na dit uitvoeringsprogramma is het de ambitie om een meerjarig uitvoeringsprogramma op te stellen. Allereerst zorgt dit voor een scherpe langetermijnvisie op de projecten die we de komende jaren willen realiseren. Nóg belangrijker is het borgen van de structurele budgetten, want zonder uitvoeringsbudget kan de gemeente de projecten en acties niet uitvoeren. Ook is er inspiratie opgedaan uit de uitvoeringsprogramma's van de Binnenstad en de cultuurvisie.

Zoals te lezen is in meerdere acties, is structureel budget nodig voor recreatief-toeristische ontwikkelingen, zoals onderhoudskosten (fysiek of digitaal) en de kosten voor samenwerkingsovereenkomsten. Daarnaast zijn er incidentele uitgaven nodig om ieder jaar projecten te starten, aan te jagen of (financieel)

te faciliteren. Ook willen we middelen op structurele basis reserveren om onze samenwerkingspartners te ondersteunen wanneer dit het algemene recreatief-toeristische belang dient. Het is de ambitie om hier jaarlijks een incidenteel budget voor te reserveren, waarvan de omvang kan variëren.

Tegenover het feit dat er structurele budgetten nodig zijn om de acties te kunnen realiseren, staat dat de acties indirect zullen zorgen voor een positief resultaat. Een concreet voorbeeld hiervan is het ontwikkelen van het ruimtelijk toetsingskader voor verblijfsaccommodaties. Zodra deze gereed is, wordt het makkelijker om initiatieven te beoordelen en te realiseren. Bij een toename van nieuwe accommodaties zullen de gemeentelijke inkomsten ook toenemen in de vorm van toeristenbelasting.

In het uitvoeringsprogramma zijn meerdere acties opgenomen die na realisatie structurele beheer- en onderhoudskosten met zich meebrengen. In 2026 bepalen we samen met interne afdelingen de omvang van deze kosten, zodat ze kunnen worden meegenomen in het meerjarig uitvoeringsprogramma.

Overige financiële mogelijkheden

Naast de budgetten die beschikbaar zijn gesteld door de gemeenteraad, zijn er overige financiële mogelijkheden:

- Uit de verbrede Duurzaamheidsagenda 2024 is voor 2026 een budget te verdelen van € 100.000. Dit bedrag is niet volledig bestemd voor het uitvoeringsprogramma, de precieze verdeling wordt nog bepaald.
- Er zijn diverse subsidiemogelijkheden:
 - In 2025 ontving de gemeente van de provincie Noord-Holland een subsidie voor het organiseren en uitvoeren van een zwerfafvalactie op en aan het water.
 - De provincie Noord-Holland heeft ook budget gereserveerd voor het digitaal beleefbaar maken van de Beemster.
 - Het project Landvasten en de bijbehorende realisatie wordt met behulp van het Recreatieschap gesubsidieerd.
 - We blijven samen met de subsidiecoördinatoren alert op verdere subsidiemogelijkheden, zowel intern als extern. Hiervoor werken we ook samen met onze collega's van economie.
- Regio Deal Waterland: in samenwerking met de gemeenten Waterland, Landsmeer en Edam-Volendam, onderwijs en bedrijfsleven, werken we tot en met 2030 aan verschillende uitdagingen in de regio. Nu de uitvoeringsfase van de Regio Deal nadert, bespreken we met het projectteam de financiële mogelijkheden en eventuele koppelkansen voor recreatie en toerisme voor dit en de toekomstige uitvoeringsprogramma's.

4 Uitvoering en monitoring

We geven een toelichting op de uitvoering van de acties en de samenwerking met de belangrijkste partners. Daarnaast wordt toegelicht welke vormen van monitoring de gemeente tot haar beschikking heeft. Monitoring is belangrijk om de voortgang van de acties en projecten te bewaken en de effecten van ontwikkelingen te meten. Tot slot wordt ingegaan op beheeraspecten en eventuele risico's voor de uitvoering van recreatief-toeristische acties.

Uitvoering

De actiepunten worden door verschillende partijen uitgevoerd. Afstemming is belangrijk, vooral bij acties die met elkaar samenhangen. Eén partij coördineert de uitvoering: dit kan de gemeente zijn, maar ook een externe partij, altijd in samenwerking met de betrokken partners.

Er zijn meerdere partijen die specifieke acties uitvoeren of coördineren, of hierbij veelal betrokken zijn. Het gaat dan om partijen zoals:

- Recreatieschap Twiske-Waterland – realisatie van de landvasten.
- Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier – realisatie van een stadsstrand, plaatsing van bankjes en werelderfgoedmarkers op en nabij de dijk voor het Werelderfgoed de Beemster.
- Natuurmonumenten - ontwikkeling van de forten.
- Stichting Promotie Beemster Werelderfgoed (VISIT Beemster) - verbetering van de bezoekersbeleving van de Beemster.
- Samenwerkingsverbanden met de Metropoolregio Amsterdam (MRA) en (Zaanstreek)-Waterland – afstemming over recreatief-toeristische en algemene economische opgaven in de regio Laag-Holland.
- Bureau Toerisme Laag Holland - promotie en marketing.
- Interne afdelingen, waaronder Economie, Programma Binnenstad, Mobiliteit, Communicatie, Omgevingsteam, Financiën en Juridische Zaken.

- Culturele organisaties - uitwerking en uitvoering van acties op het gebied van cultuur.

Het is de bedoeling om vertegenwoordigers van deze organisaties te betrekken in een afstemmingsgroep. Dit afstemmingsoverleg vindt eens per kwartaal plaats onder de naam Topteam Recreatie en Toerisme.

Duurzaamheid

Met het uitvoeringsprogramma zetten we in op duurzaam kwaliteitstoerisme. Denk hierbij aan het uitdragen van lokale identiteit, het behouden en door ontwikkelen van cultuur, en het versterken van groene recreatie.

Topteam Recreatie en Toerisme

Om de voortgang van de actiepunten binnen de sleutelthema's en projecten te waarborgen, werken we samen met interne en externe collega's en organisaties. Eens per 3 maanden (uitgangspunt) wordt een bijeenkomst georganiseerd om de lopende projecten gezamenlijk te bespreken en te evalueren. De volgende collega's en organisaties vragen wij om onderdeel te worden van het Topteam Recreatie en Toerisme:

1. Gemeente Purmerend: verschillende adviseurs binnen kunst, cultuur, erfgoed, toerisme en communicatie
2. Bureau Toerisme Laag Holland
3. SPBW - VISIT Beemster
4. Natuurmonumenten
5. Recreatieschap Twiske-Waterland
6. Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
7. Koninklijke Horeca Nederland
8. Variërend gezelschap aan organisaties, partijen, vertegenwoordigers of adviseurs afhankelijk van lopende acties.

Voor het inzichtelijk maken van effecten van projecten en acties uit de visie Recreatie en Toerisme 2040 zijn verschillende methodieken ontwikkeld. Zo is een monitor recreatie en toerisme opgezet waarin allerlei recreatief-toeristische data zijn verzameld. Daarnaast bevragen we jaarlijks inwoners over verschillende recreatief-toeristische onderwerpen en zijn we aangesloten bij meerdere (bezoekers)onderzoeken. Ook werken we samen met onze belangrijkste collega's in de vorm van een Topteam.

Monitor Recreatie en Toerisme

De recreatief-toeristische monitor is ontwikkeld in samenwerking met de afdeling Beleidsonderzoek & Informatiemanagement (B&I) en Economie. De afdeling Belastingen heeft een groot aantal databronnen geleverd om de monitor zo uitgebreid mogelijk te maken. Deze monitor verschijnt jaarlijks, na verwerking van gegevens die jaarlijks beschikbaar zijn. Daarmee biedt de monitor inzicht in de uitvoering van acties uit het uitvoeringsprogramma. De data komen uit interne, externe en open databronnen. De monitor is openbaar en daarmee voor alle partijen beschikbaar. Voor 2025 geldt de monitor als nulmeting, dit is het vertrekpunt. Vanuit hier kunnen we jaarlijks de monitor updaten en inzicht krijgen in de effecten van het uitvoeringsprogramma.

Recreatief-toeristische enquêtes

Naast de monitor voeren we jaarlijks gerichte enquêtes uit onder het enquêtepanel over recreëren en toerisme in de gemeente Purmerend. Door verschillende onderwerpen op te nemen in een enquête, krijgen we direct een beeld van de ervaring van honderden inwoners. Zo zien we welke projecten, bezienswaardigheden of verschillende evenementen bekend zijn bij de inwoners, in welke mate dan ook. Dit geeft de mogelijkheid om op promotie in te zetten of met partijen om tafel te gaan om een plek, ondernemer, loop-, wandel- en vaarroute of evenement beter op de kaart te zetten.

Toeristisch Bezoek aan Steden (TBaS)

Sinds 2023 neemt de gemeente deel aan het onderzoek Toeristisch Bezoek aan Steden (TBaS) van het Nationaal Bureau voor Toerisme en Congressen (NBTC). Dit onderzoek geeft ons beter inzicht in de omvang en het gedrag van toeristische dagbezoekers in de stad, zoals hun activiteiten, uitgaven en verblijfsduur.

De gemeente heeft zich voor meerdere jaren verbonden aan dit onderzoek en ontvangt de voortkomende rapporten. Deze rapporten vormen een betrouwbare basis om de ontwikkelingen van bezoekersaantallen te meten en te beoordelen of er sprake is van groei. Daarnaast vormen ze een handige graadmeter voor de impact van recreatief-toeristische ontwikkelingen.

Begrippenlijst

- Bureau Toerisme Laag Holland: de Bestemmingsmarketingorganisatie voor de gemeenten in de regio Laag Holland, dit zijn: Purmerend, Edam-Volendam, Waterland, Landsmeer en Wormerland.
- CONO: de kaasfabriek en kaasmakerij in de Beemster, wereldbekend om de Beemster kaas.
- Droogmakerij de Beemster: UNESCO Werelderfgoed sinds 1999. Het werelderfgoed bestaat uit meerdere kernkwaliteiten, gebaseerd op de Kopergravure uit 1644, met daarin het oorspronkelijke sloten- en wegenpatroon van de Beemster.
- E|SPORTS TECH CAMPUS: de E|SPORTS TECH CAMPUS is een innovatieve campus waar gaming, e-sports, technologie, onderwijs en sport samenkomen. Het is een ecosysteem waarin bedrijven, onderwijsinstellingen, overheid en sportorganisaties samenwerken om talentontwikkeling, innovatie en economische groei te stimuleren.
- Forten.nl/ Stichting Forten Nederland: bewaker van het rijke verdedigingsverleden van Nederland. De stichting zet zich in voor het behoud van de forten, bunkers, vestingen en linies.
- HHNK: Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.
- KHN: Koninklijke Horeca Nederland.
- LTO: Land- en Tuinbouw Organisatie Nederland.
- Ministerie van LNV: ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur.
- MRA: de Metropoolregio Amsterdam, een verband van om en nabij de 30 gemeenten in de provincies Noord-Holland en Flevoland waarbinnen wordt gewerkt aan een verscheidenheid aan vraagstukken (Economie, Toerisme, Ruimtelijke Ontwikkeling).
- MRA-expertteam: een team van ruimtelijke adviseurs namens de Metropoolregio Amsterdam die helpen adviseren en kunnen sturen op verdere uitwerking van binnenkomende vraagstukken of plannen voor verblijfsaccommodaties binnen de MRA-gemeenten. Meestal wordt er advies ingewonnen van het expertteam bij ontwikkelingen met accommodaties met meer dan 50 kamers, maar het staat initiatiefnemers vrij om ook bij kleinschalige ontwikkelingen het advies van het expertteam in te schakelen. Het advies van het MRA-expertteam is niet bindend.
- Natuurmonumenten: Natuurmonumenten zet zich in voor een natuurrijker Nederland. De organisatie maakt zich sterk voor het herstel van de biodiversiteit overal in het land. Voor het herstel van de rijkdom aan planten, dieren en schimmels.
- RCE: de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.
- Recreatieschap Twiske-Waterland: de groene oase tussen Amsterdam-Noord, Zaandam, Hoorn en het Markermeer met meerdere natuurrezervaten en recreatiegebieden.
- SPURD: de beweeg- en sportorganisatie in de gemeente Purmerend.
- Stelling van Amsterdam: de Stelling van Amsterdam is aangelegd tussen 1881 en 1914 en vormt een 135 kilometer lange verdedigingslinie rond Amsterdam. De linie, die onderdeel uitmaakt van het UNESCO Werelderfgoed, bestaat uit 45 forten en een stelsel van dammen, dijken, sluizen, gemalen, genieloodsen en kazematten.
- UNESCO: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.
- Vereniging van Nederlandse Vestingsteden (VNV): een vereniging van (voormalige) vestingsteden, die gezamenlijk kennis delen, ideeën uitdragen en zich inzetten voor het behoud en het verder uitdragen van cultuurhistorisch karakter van de Nederlandse vestingsteden.
- VVV: Vereniging van Vreemdelingenverkeer.